

pisatelj »10 × 10 = 100«, pa ne pristavi, da to računanje velja za sobna tla, katerih dolgost in širokost sta si jednaki. — Str. 22. stojé besede: »Po vodi premočena tla, kjer se voda ne more odtekati, imenuje se močvirje (Sumpf, Moor).« Tu bi bilo umestno že zaradi ljubljanskega barja razložiti, kaj je barje ali mahovje (Morast).

Pri knjigopisju je treba rabiti vselej dobre zanesljive vire in ne prezirati novih iznajdeb. To, kar uči gospod Jesenko o Uralo-baltiškem in Uralo-karpatskem hrbtu, uči tudi gosp. Orožen na str. 31. pišoč: »Uralo-baltiški in Uralo-karpatski hrbet delita nižino na tri dele.« Ta razdelitev se ne vjema z najnovejšimi znanstvenimi nazori. — Str. 38. čitamo: »Od Črnega morja proti zahodu se vleče gorovje Balkan, iz katerega teče reka Isker v Dunav.« Isker ne teče iz Balkana, ampak izvira izpod gorovja Rilo. Drugih večjih rek na polotoku balkanskem gospod pisatelj ne omenja. Tudi se ne skladam z gospodom pisateljem, ki str. 52. piše »... do pogorja Libanon, kjer izvira ... Jordan.« Reka Jordan ima svoje vire v gorovju Antilibanonu. — Str. 24. stoji pisano, da je o dvanajsti uri najtoplejše. A izkušnja in knjige nas učé, da toplota pride do najvišje stopinje med drugo in tretjo uro popoldne. Str. 19. čitamo: »Vrste peščenih gričev ob obali so sipine.« Izraz »sipina« (Düne) naj se rabi rajši za nemški »Sandbank« (prim. Jesenkov zemljepis za I. gimn. razred). Nemški izraz »Düne« slovenimo bolje z besedo »peščenik« (peščenica). Sipine (Dünen) se ne nahajajo samo ob obrežju, ampak tudi na otokih, po pustinjah in puščavah (Ogrsko, Sáhara, Gobi itd.). — Str. 42. bi rajši čitali »po zelenicah«, kakor »v zelenicah«. — Str. 35. je pisano »München (Monakovo)«, »Dresden (Draždane)« mesto »Monakovo (München), Draždane (Dresden)«. — Na str. 37. bi se bil izraz »glavno mesto« lahko okrajšal. — Tudi o zemljepisnih slikah bi se dalo marsikaj reči. Zemljepisne slike — risanje je velevažno za zemljepisni pouk. Važne gore in reke naj se ne izpuščajo iz slike, tek reke naj se proti izlivu riše debeleje, kakor pri izviri itd.

Gospod pisatelj se je trudil natanko po učnem načrtu sestaviti šolsko knjigo. Omenili pa smo nekaj nedostatkov, ne da bi veljavo knjigi kratili ali nje vrednost zmanjševali, marveč, da nekoliko pripomoremo do večje natančnosti in temeljitosti, do večje popolnosti v bodočem drugem natisku in pa izpolnimo dolžnost kritike. Knjigi sami pa želimo, da bi uspešno širila zemljepisno znanje med našo mladino.

J. Jenko.

»**Življenje in delovanje rajnega gospoda Martina Skubica**«, častnega kanonika, dekana in župnika ribniškega, knezoškofovskega konzistorijalnega svetovalca, viteza Franc-Jozefovega reda, itd. Opisal dr. Jožef Lesar. V Ljubljani. 1892. Založila ribniška farna cerkev. — Natisnili J. Blasnika nasledniki. 8°. Str. 69. Cena 30 kr. — Gospod pisatelj te knjižice piše v »Predgovoru«: »Naprosen po preč. gosp. kanoniku L. Jeranu sestavil sem za »Zgodnjo Danico« črtice iz življenja in delovanja zaslužnega kanonika in dekana Martina Skubica,

umrlega v Ribnici 9. aprila l. 1891. Ker se je pa tu in tam izražala želja, naj bi se one črtice, objavljene v »Danici« l. 1892. v številkah 16—38 ponatisnile, in zlasti ker je naročil sedanji ribniški dekan, veleč. gospod Martin Povše, ribniškim faranom v spomin svojemu predniku nekaj izvodov teh črtic, radovoljno ustrezem s pričujočim ponatisom javljenim željam.«

Tako se je rodila mala knjiga o vrlem duhovniku in slovenskem rodoljubu. Ne samo njegovi župljani in njega znanci, tudi drugi čitatelji se bodo mudili z veseljem med vrsticami, katere je v njegov spomin sestavil marljivi in pokojniku iz srca udani župljan. Življenjepis je natančno in skrbno napisan, vmes pa so vpleteni razni spomini ali premisleki v bralčev prid. Opisovanje je vsestransko, vabljivo in lahko. Dasi ocenjevalec ne more podatkov samih preiskovati, vendar vé, da so popolnoma zanesljivi, ker jih je natančno preiskal in iz virov zajel gospod pisatelj sam.

Knjižica pa nima samo pomena, ker je življenjepis zaslužnega moža, ampak tudi, ker je dobršen kos zgodovine naših kranjskih župnij, ki naj bi se kmalu izpopolnile tudi z zgodovino znamenite ribniške župnije, ali morebiti celó dekanije. Ali ne bi utegnil gospod življenjepisec sam lotiti se tega dela, ki bode v slavo ljubljanski vladikovini in njegovim rojakom?

Pisava je v knjižici skrbna in se ravna deloma po pisavi »Zgodnje Danice«. Na čelu ima to delo — kolikor moremo soditi — dobro zadeto sliko pokojnega dekana. Narisana je v Pragi in natisnjena v »Katol. Tiskarni«. Dr. Fr. L.

»**Stara Božja pot Marije Device v nebo vzete**« na Dobrovi pri Ljubljani. Spisal Anton Lesjak, dobrovski kapelan. Z dovoljenjem visokočast. knezoškofijstva ljubljanskega. V Ljubljani. Založil pisatelj. — Tisk J. Blasnika naslednikov. 12°. Str. 80. Cena 15 kr. — Tudi ta knjižica je ponatis iz »Zg. Danice«. Opisuje v poljudno-pobožnem duhu zgodovino dobrovske božje poti od najstarejših časov do danes. Seveda je iz prvih časov le malo trdnih virov, vendar je izvestno vsaj toliko, da je božja pot jako stara, res — če smemo reči — starosta med našimi svetimi kraji. Knjižica ni namenjena učenim preiskovalcem in čitateljem, ampak pobožnemu ljudstvu, božjepotnikom, ki prihajajo po letu v obilnem številu na Dobrovo. Prav zato smemo nekoliko zatisniti oko gledé na doslednost v pisavi, zlasti pa, ker je knjižica ponatis iz časopisa, v katerem se prvotna pisava kolikor toliko predéla. Tako se je godilo i tukaj. — Da damo tudi par nasvetov za prihodnji drugi natisek, želimo, da bi izostali predolgi naslovi umrlih dostojanstvenikov, bodisi cerkvenih ali svetnih. Nam se zdé okorni in nerodni, in težka je taka pisava, kakor — — »že prej imenovani prevzvišeni knezoškof grof Attems«. Mož je res »prevzvišen«, ako je v nebesih. Tudi pri živih osebah se morajo rabiti taki spoštljivi pridevki umno in zmerno. Potem želimo nekaj slik povzetih iz sedanjih razmer, zakaj slika, ki je pred naslovom knjižice, dasi lepa, je zastarela. Naposled želimo še jednotno in dosledno pisavo.